34 843 Seksuele intimidatie en geweld

Nr. 138 Brief van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Werk en Participatie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2026

Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld zijn grote maatschappelijke problemen. In 2024 waren 1,7 miljoen mensen in Nederland slachtoffer van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.[1] Het kabinet is doordrongen van de ernst en urgentie van deze problematiek en voert daarom van 2023 tot en met 2026 het Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (NAP) uit.

Sinds de start van het NAP in 2023 wordt de impact van het programma jaarlijks gemonitord. De monitor geeft inzicht in de (veranderende) houding van Nederlanders ten opzichte van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Met deze brief sturen wij u het rapport van de laatste meting.

De monitor is uitgevoerd door Ipsos I&O in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In totaal vulden 2.372 personen de vragenlijst in. De vragen gingen over de mate waarin mensen seksueel grensoverschrijdend gedrag herkennen; het urgentiegevoel bij deze problematiek; de ervaring op het werk; hoe men handelt wanneer zij geconfronteerd worden met een situatie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en wie een rol heeft in de aanpak. In de jaren 2023, 2024 en 2025 heeft Ipsos I&O een soortgelijke peiling uitgevoerd.

Hoewel het lastig is om een direct verband aan te tonen tussen ons beleid en de maatschappelijke ontwikkelingen, laten de cijfers zien dat er de afgelopen jaren een beweging richting meer bewustwording is begonnen. Dat is positief nieuws en sterkt ons in de overtuiging dat voortdurende aandacht en een aanpak jegens het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag van waarde is. We gaan daarom door met onder andere de effectieve publiekscampagne en geven de uitkomsten van de monitor mee in de ontwikkeling van het beleid voor de aanpak geweld tegen vrouwen. Naar verwachting wordt de Tweede Kamer eind december over het geheel aan opbrengsten en activiteiten van het NAP geïnformeerd.
Bijgaand rapport bevat de resultaten van de meting in 2026 en laat de ontwikkelingen sinds de start van het NAP in 2023 zien. Hieronder lichten we een aantal cijfers en ontwikkelingen uit:

- De **bekendheid** met seksueel grensoverschrijdend gedrag is over het algemeen **hoog**. Vrijwel alle Nederlanders herkennen expliciete vormen zoals ongewenst seksueel binnendringen en ongewenst aanraken van geslachtsdelen, billen of borsten (96% à 97%). Ruim 9 op de 10 zien ook zoenen tegen de wil, ongewenst seksueel getinte berichten/foto’s en chantage met beelden als grensoverschrijdend (94% à 95%). Sinds 2023 zien we daar **geen grote ontwikkelingen**. Wel zien we dat het aantal (h)erkende vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag is gestegen: de groep (31%) die vrijwel alle voorgelegde gedragsvormen, waaronder

[1] 1 CBS (2024) Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag 2024

minder expliciete vormen, als grensoverschrijdend ziet, is groter dan in 2023 (24%).
- Ook zijn sinds 2023 meer Nederlands gaan twijfelen in hoeverre bepaalde gedragingen seksueel grensoverschrijdend zijn. Bijvoorbeeld **meer mensen twijfelen** nu of seksueel getinte opmerkingen (van 32% naar 38%) en grappen (van 36% naar 40%) grensoverschrijdend zijn. Dit lijkt te duiden op **meer reflectie** op gedragingen en bewustwording.
- Het **probleembesef** van seksueel grensoverschrijdend gedrag is de afgelopen jaren **toegenomen**. In 2026 ziet 65% van de Nederlanders het thema als een groot probleem. Van de Nederlanders vindt 75% dat het harder moet worden aangepakt. Beide percentages liggen substantieel hoger dan in 2023, waarmee de **urgentie door meer mensen** lijkt te worden gevoeld. Destijds zag 57% het als een groot probleem en vond 68% een hardere aanpak noodzakelijk.
- Het aandeel dat vindt dat gedrag tegenwoordig te snel als grensoverschrijdend wordt bestempeld is afgenomen (van 53% naar 44%).
- Twee derde (66%) van de Nederlanders vindt dat zij zelf een rol hebben in de aanpak van het gedrag. Vooral de **stijging** tussen 2025 en 2026 bij mannen die vinden dat ze **zelf een rol** hebben in de aanpak valt op (van 57% naar 68%). Voor het eerst is dit percentage nu groter dan bij vrouwen (63%).
- Verder valt op dat steeds minder Nederlanders vinden dat het slachtoffer zelf een (mate van) verantwoordelijkheid heeft. Dit aandeel daalde van 49% in 2023 naar 36% in 2026. Hiermee lijken Nederlanders zich **bewuster** van het fenomeen **‘victim blaming’.** Daarmee verschuift de toegedichte **verantwoordelijkheid** weg van het individu dat het overkomt, en meer **richting daders en instituties**.

Hieronder volgt een aantal cijfers en ontwikkelingen over grensoverschrijdend gedrag en de werkvloer:
- Het aantal werkenden dat het onderwerp **geen (belangrijk) gespreksonderwerp** vindt, is **afgenomen** (van 43% in 2025 naar 39% in 2026). Het aandeel dat het wél belangrijk vindt, blijft ongeveer gelijk.
- Collega’s bespreken het thema vaker onderling dan in 2023, maar ook met leidinggevenden en HR. Zo zeggen meer dan acht op de tien werkenden grensoverschrijdend gedrag met **goede collega’s te bespreken**. Dit is sterk toegenomen ten opzichte van 2024 (68%). Bij leidinggevenden nam dit percentage toe van 41% naar 59% en met HR van 20% naar 33%.
- Belangrijk is dat **afspraken** over (on)gewenst gedrag **vaker formeel** zijn vastgelegd. Het aandeel werkenden dat aangeeft dat er afspraken zijn, steeg van 44% in 2024 naar 51% in 2026. Het aandeel dat geen afspraken kent daalde van 25% naar 20%.
- Waar afspraken bestaan, zien werkenden concrete voordelen: 78% zegt dat zij daardoor **makkelijker zelf actie** kunnen ondernemen en 74% vindt dat zij **makkelijker grenzen kunnen aangeven**. Ook neemt het aandeel dat meent dat gesprekken leiden tot minder gevallen van grensoverschrijdend gedrag toe (van 55% naar 62%).

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
J.Z.C.M. Tielen

De minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen